

MĚSTSKÁ PAMÁTKOVÁ REZERVACE LITOMĚŘICE

PŘIHLÁŠKA

**DO SOUTĚŽE O CENU ZA NEJLEPŠÍ PŘÍPRAVU A REALIZACI
PROGRAMU REGENERACE MPR A MPZ
ZA ROK 2016**

Název městské památkové rezervace /MPR/ nebo městské památkové zóny /MPZ/:

Městská památková rezervace Litoměřice

Stručné zdůvodnění přihlášky:

Výnosem MK ČSR č. j. 22 260/78 ze dne 27. října 1978 bylo prohlášeno historické jádro města Litoměřice za památkovou rezervaci. V roce 1993 se město Litoměřice přihlásilo do Programu regenerace městské památkové rezervace. V roce 2014 byla zpracována aktualizace koncepčního dokumentu „Program regenerace městské památkové rezervace Litoměřice na období 2015 – 2020“, který byl zastupitelstvem města schválen v měsíci září 2014. V rámci zpracování dokumentu bylo vytvořeno originální logo městské památkové rezervace Litoměřice.

Litoměřice jsou městem střední velikosti, které plní úlohu především správního, kulturního a obchodního centra regionu Litoměřicko. Zvláštní urbanistická konfigurace historického jádra je dána historickým celkem biskupství, resp. Dómským pahorkem, odděleným od vlastního města Pokratickým potokem, osídlení původních osad, dnes zahrnutých do předměstí a někdejších opevnění města. Tento konglomerát sídelních útvarů určil značnou rozsáhlost městské památkové rezervace. Rozsahem území patří k největším na území Ústeckého kraje a lze tvrdit, že se jedná o jedno z nejvýznamnějších českých historických měst.

Z církevních staveb bylo v baroku vytvořeno promyšleně dynamické panorama z monumentálních budov na dvou návrších nad řekou Labe, proložené na drobnější členitou městskou zástavbou se štíty a věžičkami. Panorama, koncipované na pohledy z Tyršova mostu a příjezdových cest, je neopakovatelnou urbanistickou hodnotou městské památkové rezervace a je považováno za jedno z nejceněnějších v České republice.

Za nejvýznamnější kulturní památky, které se uplatňují v panoramatu je nepochybně objekt biskupské rezidence, katedrála sv. Štěpána s věží, kanovnické domy na Dómském náměstí, areál jezuitského kostela Panny Marie, hradby městského opevnění.

Mezi nejvýznamnější památky v historickém jádru MPR patří bývalá renezanční radnice č. p. 171 na Mírovém náměstí, kostel Všech svatých s městskou věží, měšťanský dům č. p. 15/7 s bání ve tvaru kalicha rovněž na Mírovém náměstí, areál jezuitského kostela Panny Marie, bezesporu cennými jsou veškeré kulturní památky v MPR Litoměřice. Dá se říct, že samostatnou významnou lokalitou s nejceněnějšími kulturními památkami je Dómský pahorek se všemi církevními objekty, v první řadě s budovou biskupské rezidence a katedrálou sv. Štěpána s věží.

Na obnově téměř všech nemovitých kulturních památek v MPR Litoměřice se od roku 1993 významnou měrou podílí Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón, jehož prostřednictvím vlastníci kulturních památek využívají státní finanční příspěvky a finanční příspěvky města Litoměřice na obnovu kulturních památek. Od roku 1993 do roku 2016 čerpali vlastníci kulturních památek finanční příspěvky z tohoto programu ve výši 37 371 tis. Kč na celkem 93 akcí obnovy. V rámci obnovy kulturních památek se jedná především o práce na opravách a nátěrech fasád, opravy střech a výměny střešní krytiny, opravy nebo obnovy okenních výplní a restaurátorské práce. V posledních letech se zde daří uplatňovat zásady současné památkové praxe, která si vyžaduje použití tradičních materiálů (např. vápenné omítky, vápenné nátěry, pálené střešní tašky, dřevěné výplně otvorů atd.) včetně kvalitního řemeslného provedení.

Ke zkvalitnění a zhodnocení prostředí MPR a jejich místních částí zásadním způsobem přispěly především tyto akce obnovy: Park Václava Havla, který byl vybudován v místě bývalého skladového areálu pivovaru (dříve neudržovaný a zarostlý prostor). Parkoviště „U Hvězdárny“, které bylo vybudováno na místě dvora se skladovacími halami a garážemi bývalého pivovaru. Zde byla v rámci stavby provedena obnova hrady městského opevnění a restaurování portálu sousedního bývalého dominikánského kláštera. Následně po vybudování parkoviště byl zrekonstruován objekt tzv. Hvězdárny. Dalším městským prostorem, který byl v městské památkové rezervaci kultivován, je Kapucínské náměstí, kde byl nevhodně navýšený terén srovnán do původní úrovně, byla odstraněna zámková dlažba a provedena dlažba kamenná a nový mobiliář náměstí. Restaurovány a prakticky zprovozněny byly jezuitské schody, kde byla téměř dvacet let umístěna přes celou délku schodů velkorozměrná dřevěná plastika. Jednou z nejvýznamnějších staveb v posledním období je rekonstrukce litoměřického hradu včetně jeho okolí, spojená s jeho novým využitím. Z oblasti restaurátorských prací je bezesporu nejvýznamnější restaurování resp. obnova nástěnných maleb v kapli sv. Vavřince v biskupské rezidenci. V roce 2011 byla bytovým domem zastavěna proluka v ulici Okružní. Moderně architektonicky a dispozičně pojatá stavba je hmotově, materiálově a barevně zakomponována do okolní historické zástavby. Významnou akcí v roce 2013 byla oprava fasády včetně sochařské výzdoby a nástěnných maleb v exteriéru jezuitského kostela Panny Marie. V roce 2014 byl na území městské památkové rezervace kultivován prostor parkoviště v ulici Na Valech před městskými hradbami a prostor před bývalým nádražím v Jarošově ulici, kde soukromý vlastník po rekonstrukci budovy nádraží zpřístupnil pro veřejnost tzv. přednádražní prostor, jako zábavní a odpočinkovou zónu, včetně modelu města Litoměřice.

V roce 2015 byla v MPR realizována nová výstavba bytového domu v proluce ve Svatováclavské ulici na pozemku č. 626. Stavba, i když nemá osobitou architektonickou úroveň, tak je svým hmotovým řešením a provedením vhodně zakomponována do uličního interiéru a okolí Svatováclavské ulice (držení uliční čáry, tvar střechy, výška hřebene střechy, členění fasády, použité materiály).

Velmi pozitivním aspektem je respektování charakteristických povrchů komunikací a veřejných prostranství v rámci jejich stavebních úprav, nebo při rekonstrukcích inženýrských sítí. V roce 2015 se uskutečnila rekonstrukce NTL plynovodu a vodovodu včetně přípojek na celé jižní a východní straně Mírového náměstí. Po provedených výkopových pracích byl kladen důraz na znovu položení kamenné dlažby. Obnoven zde byl způsob pokládky, včetně zachování výškových úrovní (nivelety) jednotlivých úseků terénu na náměstí. Použití tradiční kamenné zádlažby je v Litoměřicích běžné i mimo území MPR, při její hranici. Tato praxe se uplatnila i v případě rekonstrukce autobusového nádraží, která byla provedena v roce 2015. Tím se stalo autobusové nádraží důstojným prostorem harmonicky navazujícím na historické jádro města Litoměřic (MPR).

V letošním roce (měsíc září) město Litoměřice realizovalo ukázkou záměru omezení parkování a průjezdu na Mírovém náměstí při jeho jižní straně. Po dobu jednoho týdne zde byla vytvořena pěší zóna za použití městského mobiliáře včetně mobilní zeleně. V rámci této akce měli občané města možnost se k tomuto záměru vyjádřit formou ankety. Akce nebyla veřejností přijata jednoznačně, zvláště kvůli omezení parkování a zákazu průjezdu náměstím při jeho jižní straně. V současné době je na úrovni vedení města, dotčených orgánů a aktivních skupin veřejnosti záměr připravit celkovou koncepci dopravního řešení včetně parkování v centru města s cílem omezit parkovací stání a průjezd náměstím a následně jej realizovat.

Na kultivaci prostoru pro veřejnost se podílejí i soukromí vlastníci kulturních památek. Ukázkovým příkladem je zpřístupnění dvora domu č. p. 157 na Mírovém náměstí, kde vznikl provoz kavárny s venkovním sezením a zahradou v koncepci Feng suej.

Městský interiér je průběžně doplňován prvky výtvarného umění a to především uměleckými díly z pravidelně konané akce „Sochařské sympozium“ za účasti jak domácích, tak zahraničních umělců.

Město Litoměřice dlouhodobě (od roku 1992) při přípravách urbanistického rozvoje města, ale i regenerace historického jádra města, úzce spolupracuje s městským architektem. Ten je aktivně zapojen do práce komisí při radě města např. komise územního rozvoje a subkomise regenerace městské památkové rezervace.

Z výše uvedených důvodů se město Litoměřice rozhodlo podat přihlášku o Cenu za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace MPR a MPZ za rok 2016.

A. Péče o kulturní památky v MPR nebo MPZ:

Doporučujeme doplnit požadované údaje o písemný komentář a v případě vhodnosti i číselné vyjádření.

A.1. Uveďte počet nemovitých kulturních památek na území MPR nebo MPZ na konci roku 2016. Uveďte rozlohu MPR nebo MPZ v ha. /Informativní údaje./

Na území MPR Litoměřice, která má rozlohu 48 ha, je 139 nemovitých kulturních památek.

A.2. Uveďte kulturní památky v MPR nebo MPZ, které byly na konci roku 2016 v havarijním stavu včetně důvodu havarijního stavu a doby trvání tohoto stavu.

Na území MPR Litoměřice se nenacházejí žádné kulturní památky v havarijním stavu nebo ve stavu, který by ohrožoval jejich existenci.

A.3. Uveďte kulturní památky v MPR nebo MPZ, které byly na konci roku 2016 nevyužívané s uvedením důvodu jejich nevyužívání a doby trvání tohoto stavu.

Na území MPR Litoměřice není žádná nevyužívaná kulturní památka.

A.4. Uveďte kulturní památky v MPR nebo MPZ, jejichž oprava byla provedena nebo dokončena v roce 2016 se stručným uvedením rozsahu obnovy a účelu využití.

Dům č. p. 9, Mírové náměstí – obnova uliční fasády, oprava soklu, nátěr oken.
Objekt je využíván pro komerční účely.

Kanovnický dům č. p. 3, Dómské náměstí – obnova uliční a štítové fasády, oprava a nátěr oken a dveří
Dům je využíván k bydlení.

Kanovnický dům č. p. 5, Dómské náměstí – obnova krovu a střechy, namísto lepenky obnovena plechová střešní krytina a půlkruhové vikýře
Dům je využíván pro komerční účely a bydlení.

Kanovnický dům č. p. 6, Dómské náměstí – obnova střechy, namísto lepenky obnovena plechová střešní krytina a půlkruhové střešní vikýře.
Objekt je využíván pro bydlení.

Kanovnický dům č. p. 7, Dómské náměstí – obnova severní části střechy, namísto lepenky obnovena plechová střešní krytina a půlkruhové vikýře.
Objekt je využíván pro skladovací prostory.

Dům č. p. 232/4, ul. Mostecká – obnova uliční a dvorních fasád.
Objekt je využíván pro komerční účely.

Dům č. p. 15/7, Mírové náměstí - obnova fasády, repase oken a vchodových vrat.
Dům je využíván jako sídlo městského úřadu.

Dům č. p. 4 (241), gotické dvojče, Jezuitská ulice – obnova krovu a střechy, obnova fasády, repase oken a dřevěných žaluzií, nátěr vrat.
Objekt je využíván ke galerijním účelům.

Dům č. p. 162, Mírové náměstí – rekonstrukce inženýrských sítí
Sídlo Okresní hygienické stanice.

Dům č. p. 120, ul. velká Dominikánská – obnova fasády
Pobočka Státní veterinární správy.

Dům č. p. 30, Michalská ul. – oprava střechy
Ředitelství Severočeské galerie výtvarného umění.

Dům č. p. 18, Mírové náměstí – rekonstrukce dvorního křídla
Dům ve dvoře bude využíván pro galerijní účely.

Dům č. p. 25, Mírové náměstí – oprava ohradních zdí a úprava pochozí plochy dvora
Dům je využíván pro galerijní účely Severočeské galerie výtvarného umění.

A.5. Uved'te v kolika případech a u kterých objektů došlo v roce 2016 **ke zrušení** prohlášení za kulturní památku s uvedením důvodu /např. havarijní stav, z důvodu nové výstavby, demolice, neodborné obnovy atd./.

Na území MPR Litoměřice nebyla v roce 2016 zrušena žádná kulturní památka.

A.6. Uved'te v kolika případech a u kterých objektů došlo v roce 2016 **k prohlášení** za kulturní památku s uvedením důvodu, v kolika případech nebylo řízení dosud ukončeno a nebo objekt nebyl prohlášen za kulturní památku.

V roce 2016 nebyla v MPR Litoměřice prohlášena nově žádná kulturní památka, ani nebylo ve věci prohlášení za kulturní památku žádné řízení vedeno.

B. Péče o ostatní objekty v MPR nebo MPZ:

Doporučujeme doplnit požadované údaje o písemný komentář a v případě vhodnosti i číselné vyjádření.

B.1. Uveďte budovy v MPR nebo MPZ, které jsou ke konci roku 2016 v havarijním stavu /bez rozdílu vlastníka či charakteru objektu – rod. domy, veřejné či církevní budovy, atd./ včetně důvodu havarijního stavu a doby trvání tohoto stavu.

Na území MPR nejsou žádné budovy v havarijním stavu, nebo ve stavu, který by ohrožoval jejich existenci.

B.2. Uveďte budovy v MPR nebo MPZ, jejichž oprava byla provedena nebo dokončena v roce 2016 se stručným uvedením rozsahu obnovy a účelu využití.

Dům č. p. 226, Mostecká ul. – oprava a nátěr fasády, repase oken a dveří.
Dům je využíván pro komerční účely a bydlení.

Dům č.p. 44, ul. Krajská – výměna špaletových oken za přesnou materiálovou a konstrukční kopii včetně detailů profilace.
Objekt je využíván pro komerční účely

Areál městské pivovaru č.p. 62, Tyršovo náměstí – obnova krovu a střechy západního křídla.
Areál je využíván pro komerční účely.

Dům č.p. 263, Tyršovo náměstí – celková rekonstrukce domu.
Objekt pro bydlení

Dům č.p. 255, Novobranská ul. – obnova fasády.
Dům je využíván pro bydlení a ke komerčním účelům.

Dům č.p. 108, Pekařská ul. – obnova fasády.
Dům je využíván ke komerčním účelům

B.3. Uveďte budovy v MPR nebo MPZ, které byly v roce 2016 demolovány s uvedením důvodu demolice /bez rozdílu vlastníka či charakteru objektu - rod. domy, veřejné či církevní budovy, atd./.

Na území MPR nebyly v roce 2016 demolovány žádné budovy.

C. Ostatní akce ovlivňující stav MPR nebo MPZ:

Charakterizujte současný stav parků, veřejných prostranství v MPR nebo MPZ /např. povrchy komunikací, veřejné osvětlení, městský mobiliář, stav zeleně apod./ do roku 2016 a uveďte významné akce, které byly v letech 2006 - 2016 podniknuty ke zlepšení stavu.

Všechny parky a veřejná prostranství jsou v dobrém stavu a jsou řádně udržovány, povrchy komunikací jsou tvořeny čedičovou nebo žulovou dlažbou na několika místech je AB povrch. V MPR byly za sledované období realizovány velmi významné akce související s úpravou zeleně - vybudování parku Václava Havla, ozelenění Kapucínského náměstí, úprava okolí gotického hradu, velice zdařilá revitalizace Jiráskových sadů, revitalizace dětského dopravního hřiště v Jiráskových sadech, vybudování podzemních kontejnerů na separované odpady v dolní části ulice Dlouhá a na začátku ulice ČSA, rekonstrukce ulice 5. května s výsadbou stromů, úprava parku v okolí hospice, parková úprava v okolí domova seniorů a oprava a úprava parkánů. Ve sledovaném období byla provedena rekonstrukce parkoviště v ulici Na Valech před městskými hradbami a dále dokončená revitalizace a obnova autobusového nádraží, kde byla výrazným způsobem rozšířena i městská zeleň. Dále v prostoru za novým autobusovým nádražím bylo vybudováno odstavné parkoviště s výrazným podílem zeleně. Pro veřejnost byl vlastníkem pozemku zpřístupněn prostor před bývalým nádražím v ulici Jarošova pro volnočasové aktivity. Byla dokončena revitalizace prostoru v okolí horního nádraží včetně přechodu pro pěší. V historické části města je prováděna na plochách zeleně běžná rozvojová péče.

Pro veřejnost byl zpřístupněn dvůr soukromého domu č. p. 157 na Mírovém náměstí, kde vznikl provoz kavárny s venkovním sezením a zahradou v koncepci Feng suej.

C.2. Charakterizujte hlavní závady životního prostředí v MPR nebo MPZ do konce roku 2016 a uveďte významné akce, které byly v letech 2006 - 2016 podniknuty ke zlepšení stavu /čističky, prohlášení chráněných území, působení neziskových organizací a dobrovolníků, atd./.

Hlavní závady životního prostředí v MPR jsou ojedinělá lokální topeniště občanů, nedostatek podzemních kontejnerových stání na separované odpady a vandalismus. Ke zlepšení stavu byly podniknuty následující kroky: jednání s občany o přechodu na vytápění plynem - zřízení městské dotace na pořízení ekologického vytápění, rozmístění menších odpadových nádob na separované odpady ve dvorních traktech na Mírovém náměstí a vybudování podzemních kontejnerových stání v ulici Dlouhá a ulici ČSA. Proti vandalismu je zřízena hustá kamerová síť a fotopastí pro potírání protiprávního jednání v oblasti odpadového hospodářství. V současné době se již realizuje projekt městské elektromobility pro snížení prašnosti v centru města (vozový park Městského úřadu, příspěvkových organizací a Městské nemocnice). Před bývalým nádražím v ulici Jarošova byla vlastníkem nemovitosti zřízena nabíjecí stanice.

C.3. Charakterizujte stav technické infrastruktury v roce 2016 a uveďte hlavní investiční akce v MPR nebo MPZ v letech 2006 - 2016 /kanalizační síť, vodovodní řad, plynovod, elektrické vedení, atd./.

Stav technické infrastruktury v MPR Litoměřice odpovídá jejímu stáří. Nejhorší stav je u vodovodů a kanalizací. Stav technické infrastruktury v MPR Litoměřice je průběžně obnovován.

V roce 2014 proběhly poměrně rozsáhlé rekonstrukce vodovodních řadů v ulicích Okružní, 5. května, Novobranská, Velká Dominikánská atd. V ulici Michalská a na Mírovém náměstí byly provedeny práce na vyčištění kanalizační sítě.

V roce 2014 byly provedeny práce na výměně vodovodního řadu a vodovodních přípojek na Václavském náměstí, v ulicích Svatováclavská, Svatojiřská a Rybářská.

V roce 2015 byla provedena výměna vodovodního řadu včetně přípojek a výměna rozvodů plynovodu po celé jižní a východní straně Mírového náměstí. Díky dobré koordinaci obou staveb a úzké spolupráci s archeology z Oblastního muzea v Litoměřicích byla stavba provedena v řádném termínu i odpovídající kvalitě. Při archeologickém průzkumu bylo odhaleno mocné souvrství, sídlištní objekty a kostrové hroby. Nejstarším ze sídlištních objektů byla zásobní jáma z kultury s vypíchanou keramikou (neolit). Jádro nálezů bylo v raném a vrcholném středověku. Podařilo se zachytit mimo jiné i úroveň, do které bylo založeno město Litoměřice (cca 0,5 – 0,7 m pod úrovní stávajícího terénu). Hroby, které náleží do mladší doby hradištní, nám prokázaly, že celé dnešní Mírové náměstí je zřejmě raně středověkým pohřebištem.

Další velkou stavbou v roce 2015 byla stavba plynovodu v ulici Vavřínecká a výměna kabelů v ulici Jezuitská.

Důležitou součástí akcí úprav technické infrastruktury jsou obnovy pro centrum MPR charakteristických ploch zádlažeb v kvalitním řemeslném provedení. Zvláště v prostoru Mírového náměstí se podařilo zachovat různorodost a výškové úrovně ploch i přes požadavky úprav dle norem dopravních staveb.

V roce 2016 probíhaly opravy ulic Stará Mostecká, U Studně a Kapucínská. Průběžně se v MPR prováděly lokální opravy inženýrských sítí včetně zádlažby.

D. Péče o obyvatele a návštěvníky MPR nebo MPZ:

Doporučujeme doplnit požadované údaje o písemný komentář a v případě vhodnosti i číselné vyjádření /je vhodné uvést např., zda je zřízen městský informační systém, naučné stezky, atd./.

D.1. Počet trvalých obyvatel v roce 2006 v MPR	2 413
Počet trvalých obyvatel v roce 2016 v MPR	2 650

D.2. Uveďte, zda je v obci či městě zřízeno infocentrum, jaké služby nabízí návštěvníkům, jakou má provozní dobu atp.

Přímo v podloubí radnice na Mírovém náměstí poskytuje služby v turistické sezóně každý den v týdnu, mimo sezónu od pondělí do soboty informační centrum. Provozuje ho Centrum cestovního ruchu (dále jen CCR), v roce 2009 založená příspěvková organizace města, jež se úspěšně zapisuje nejen do povědomí obyvatel města, ale i celého regionu. CCR, jehož posláním je rozvoj cestovního ruchu, provozuje dvě střediska – informační centrum na Mírovém náměstí a v roce 2011 po náročné rekonstrukci

otevřený hrad, jehož recepce rovněž poskytuje informace turistům a veřejnosti, a to po celý rok, sedm dní v týdnu. Informační centrum na Mírovém náměstí prošlo v roce 2015 procesem měření kvality služeb, které je součástí certifikace Turistických informačních center (TIC). Zapojení do měření kvality služeb formou Mystery Shoppingu bylo dobrovolné a kontrola byla provedena náhodně. Litoměřické IC získalo výborné hodnocení. Hodnotilo se několik kritérií – například dostupnost infocentra, chování a profesionalita personálu. IC na Mírovém náměstí i litoměřický hrad jsou zároveň certifikovány značkou Cyklisté vítáni, která vypovídá o vybavení zázemím a potřebami pro cykloturisty. CCR propaguje region a město Litoměřice vhodnými způsoby, pečuje o stávající turistickou nabídku a koncepčně pracuje na jejím rozšiřování.

Zájem turistů o královské město Litoměřice lze posuzovat dle návštěvnosti informačního centra na náměstí, která je sledována prostřednictvím sčítacího systému agentury Czech Tourism. Tento systém funguje na principu manuálního zadávání dat do počítače.

Počty návštěvníků:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016*
Češi	21 646	23 445	24 458	34 298	34 623	37 767
Cizinci	7 491	5 969	6 296	7 528	7 138	9 220
Celkem	29 137	29 413	30 754	41826	41 761	46 987

Tabulka zobrazuje data za poslední ukončených 5 let a údaj za šestý rok (2016) do konce listopadu (*). Při srovnání roků 2011, 2012 a 2013 lze sledovat opravdu mírný trend zvyšující se návštěvnosti IC, a potažmo tak celého města, skokový nárůst vykazuje rok 2014. Rok 2015 by dle aktuálních čísel měl mírně překonat rok 2014. V počtu cizinců nemohou být započítány organizované skupiny s vlastním průvodcem (neprojdou přes IC). Tyto skupiny tvoří zejména němečtí turisté. Organizované skupiny přijíždějí do města lodí, vlakem i autobusem. Údaj o návštěvnosti za rok 2014 je zatím nejvyšší od roku 2003. Asi 80 procent návštěvníků tvoří tuzemci, přibližně 20 procent pak zahraniční turisté, kteří do Litoměřic nejčastěji přijíždějí z Německa (dále pak z USA, Velké Británie, Francie, Polska, Dánska, Slovenska a dalších). Nejnavštěvovanějšími měsíci jsou každoročně květen, červenec, srpen a září. Skokové zvýšení návštěvnosti informačního centra v roce 2014 lze přičíst jak soustavné propagaci města dostupnými prostředky, tak stále se zvyšujícímu množství kulturních akcí nadregionálního významu ve městě.

Turistům, ať již domácím nebo zahraničním, je v historickém jádru města Litoměřice nabízena řada turistických atraktivit. Navštívit mohou:

- **Hrad Litoměřice** - bývalý gotický hrad pocházející ze 13. století, rekonstruovaný z evropských dotací, který byl otevřen veřejnosti na jaře roku 2011. Slouží jako multifunkční prostor, v němž je umístěna Expozice českého vinařství, kongresový sál, Hradní vinárna, degustační místnost. Využívaný je pro společenské a kulturní akce s akcentem na rozvíjení vinařské tradice, dále pak pro kongresy, jednání, pořádání výstav apod.
- **Vyhlídkovou věž Kalich** - postavenou v 16. století pro rodinu Mrázů z Milešovky. Z věže je krásný výhled na město Litoměřice, okolní krajinu Českého středohoří, hrad Hazmburk, horu Říp a další turisticky atraktivní místa.

- **Vyhlídkovou věž katedrály sv. Štěpána** s výhledem na Dómský pahorek a biskupskou rezidenci.
- **Máchovu světničku** - místo, kde v závěru svého života žil a tvořil básník Karel Hynek Mácha, se nachází v domě na Vikárce.
- **Litoměřické sklepení** – historické jádro města je protkáno sítí tři kilometry dlouhých chodeb, jež patří k nejrozsáhlejším v Čechách. Zpřístupněna je 366 metrů dlouhá část, která je zároveň lapidáriem muzea.
- **Podzemní expozici „Důl Richard v proměnách času“** - expozice, kterou ve zhruba 80 metrů dlouhé podzemní chodbě vinoucí se pod budovou radnice otevřelo v roce 2013 pro turisty CCR. Vzhledem k tomu, že nejprve se zde těžil vápenec, poté v něm nacisté vybudovali továrnu, a nyní slouží jako úložiště radioaktivního odpadu, byla původně i expozice rozdělena do tří částí. V roce 2014 přibyla část čtvrtá, nazvaná „Sad smíření“. Jedná se o virtuální realizaci architektonické studie litoměřického architekta Filipa Landy, nabízející pohled na možné budoucí využití prostoru u vstupu do původní podzemní továrny.
- **Dvě hradní bašty v ulicích Velká Dominikánská** - v první se nachází expozice dobových materiálů dokumentujících přátelství litoměřického středoškolského profesora Ferdinanda Blumentritta, čestného občana města, s filipínským národním hrdinou José Rizalem, popraveným španělskými kolonizátory. Díky expozici se Litoměřice stávají častým místem návštěv oficiálních filipínských delegací i řadových filipínských turistů. Ve druhé baště pak funguje Dílna ručního papíru.
- **Galerii marionet (loutek)** – v objektu bývalé jezuitské hvězdárny, jež je zachovalou součástí hradebního opevnění města, s výhledem na nový park Václava Havla
- **Oblastní muzeum** – sídlí v budově bývalé radnice, jež je nejstarší renesanční stavbou ve městě. Je zde stálá expozice vlastivědného muzea. Kromě stálé expozice zde bývají veřejnosti představovány krátkodobé výstavy z vlastních sbírek, ale i výstavy zapůjčené z dalších muzeí
- **Severočeskou galerii výtvarného umění** - prezentuje umělecká díla z období od 13. století do současnosti, převážně české provenience. Díla jsou soustředěna dle období vzniku do samostatných sálů - sál gotiky, sál renesance, sál baroka, sál umění 19. století a prostory pro dočasné výstavy.
- **Gotické dvojče** - je nejstarším zachovalým měšťanským domem z 2. poloviny 15. století. Tento pozdně gotický dům má dvojitý štít a uvnitř v patře se nachází unikátní rozlehlá renesanční srubová místnost. Dnes je zde soukromá Galerie Ve Dvoře.
- **Dílnu ručního papíru** - v objektu nacházejícím se v zachovalé části hradebního systému (bašta v ulici Velká Dominikánská), který má od města v pronájmu, probíhají výstavy, workshopy apod.
- **Muzeum a galerii litoměřické diecéze** – v roce 1995 byla na Mírovém náměstí v řadovém, pozdně gotickém domě č. p. 24 a 25 postaveném na raně gotických základech s původními profilovanými okny slavnostně otevřena Galerie a muzeum litoměřické diecéze. Diecézní muzeum vzniklo v Litoměřicích již v roce 1894 a bylo prvním svého druhu v tehdejší rakousko-uherské monarchii. V roce 1941 však bylo nacisty zrušeno.

- **Expozici Felixe Holzmann** – v přízemí administrativní budovy Hradu Litoměřice. Vznikla nově v květnu 2015 v rámci kampaně, která má připomenout Felixe Holzmann jako osobnost, která celý život prožila v Litoměřicích. Na vzniku expozice se významně podílela rodina Felixe Holzmann, která zapůjčila autentické předměty z Holzmannových představení a fotografie z rodinného archivu. Vzhledem k velkému zájmu veřejnosti je výstava ponechána jako stálá.

Velký význam nejen pro oblast cestovního ruchu má orientační systém. Ten v Litoměřicích představují hnědé turistické směrovky, potažmo velké cedule na hlavních příjezdových komunikacích. Turistické směrovky upozorňují nejen na nejdůležitější turistické cíle, ale i na důležitou infrastrukturu (veřejné WC, informační centrum, městský úřad apod.). Velkoplošné informační tabule pak prezentují MPR Litoměřice a Hrad Litoměřice. Systém je doplněn o bannery a informační panely jednotlivých organizací působících ve městě.

Značené naučné stezky se nacházejí za hranicemi MPR. V rámci MPR funguje buď městský orientační systém, nebo trasy doporučené CCR. Tyto trasy lze absolvovat samostatně s letákem nebo s průvodcem. Od roku 2014 fungují nové prohlídkové trasy „Po stopách Karla Hynka Máchy“, „Kdo se to na nás dívá“ (významná sochařská díla ve městě) a „Litoměřice a baroko“ (sakrální památky) Účelem tras je rozšířit turistickou nabídku, zlepšit informovanost turisty či občana o litoměřické historii a významných stavbách ve městě a o vzájemné vazbě historie a významných místních osobností. Koncem roku 2015 se počítá s dalším rozšířením prohlídkových tras např. o: domovní znamení, secesní stavby, význačné vily a rekreační stavby.

Při prohlídce MPR je také možné se orientovat dle zdarma dostupných trhacích map (IC) nebo dle bezbariérové mapy města. V té jsou vyznačeny přístupové trasy k památkám, které člověk se sníženou pohyblivostí zvládne samostatně, s pomocí nebo jsou mu zcela nepřístupné. Tyto tři trasy jsou v mapě barevně odlišeny. Mapa, vydaná městem Litoměřice, získala mj. ocenění v soutěži E-government The Best 2012. Vzhledem k náročnosti terénu v historickém centru je tento počín významným usnadněním při plánování výletu do Litoměřic. Mapa existuje jak v tištěné, tak i v elektronické verzi.

Od roku 2014 je pro turistu k dispozici mobilní aplikace Geofun, nazvaná Máchovy Litoměřice. Jde o zábavnou formu prohlídky města pro majitele chytrých mobilních telefonů a tabletů. Cílí spíše na mladší věkové skupiny a přibližuje jim vztah K. H. Máchy k městu Litoměřice. Od roku 2015 je centrum města pokryto bezdrátovou internetovou sítí, která je turistům i občanům k dispozici bezplatně.

D.3. Uveďte kulturní památky, které byly zpřístupněny veřejnosti v MPR nebo MPZ v roce 2016 a s jakým zaměřením /kulturně výchovným, společenským, atd./.

Pro veřejnost byl zpřístupněn dvůr soukromého domu č. p. 157 na Mírovém náměstí, kde vznikl provoz kavárny s venkovním sezením a zahradou v koncepci Feng suej.

D.4. Charakterizujte občanské vybavení v MPR nebo MPZ /ubytovací, stravovací, obchodní síť, zdravotnická, tělovýchovná, kulturní zařízení, dopravní obslužnost, parkování a další – uveďte obecně jejich přírůstky nebo úbytky v hodnoceném období/.

Ubytovací síť – je v rámci MPR pro běžného turistu dostačující, dobře dostupná. Zahrnuje všechny kategorie ubytovacích zařízení (hotely, penziony, ubytování v soukromí, ubytovny, kemp). Hotely a autokemp se nacházejí za hranicemi MPR, avšak v docházkové vzdálenosti. Veškeré informace o ubytování jsou k dispozici na informačním centru. VIC je k dispozici leták, obsahující aktualizované informace o ubytovatelích. V průběhu roku 2012 ve městě přibyla dvě ubytovací zařízení (hotel Dejmalík a ubytovna koupaliště – obě po rekonstrukci). V průběhu roku 2015 pokračuje hotel Labe, kapacitně největší hotel v Litoměřicích, ve své postupné rekonstrukci po změně majitele. Hotel má potenciál i pro kongresovou turistiku a po ukončení rekonstrukčních prací bude moci být k tomuto účelu využíván.

V roce 2016 provedl nový vlastník hotelu Salva Guarda (dům č.p. 12/4) obnovu vybavení interiéru pro zkvalitnění komfortu návštěvníků.

Vedení města uvažuje o rozšíření stávající ubytovací kapacity o ubytování kongresového typu prostřednictvím projektu rekonstrukce litoměřického pivovaru. V letošním roce byly zahájeny práce na rekonstrukci objektu a to akcí oprava střechy objektu západního křídla areálu pivovaru. Akce byla financována z vlastních zdrojů.

Stravovací síť je na území MPR hustá, zahrnuje různé kategorie restauračních zařízení (restaurace, bary, vinotéky, bufety ...). Nabízí širokou možnost volby – různé cenové relace a kvality, od rychlého občerstvení po skutečně vytříbenou gastronomii. Za zmínku stojí restaurace, nabízející ojedinělý gastronomický zážitek – Radniční sklípek na Mírovém náměstí. Nachází se v historickém objektu MPR a plně respektuje styl těchto prostor. Od počátku roku 2014 funguje na turistickém portálu www.litomerice-info.cz služba „Kam dnes v Litoměřicích na oběd?“, kde občan či turista na jednom místě nalezne polední menu litoměřických restaurací.

Kulturní zařízení

Stěžejní pro kulturní činnost na území města, respektive MPR, je působení Městských kulturních zařízení, příspěvkové organizace města, která koordinuje činnost domu kultury, divadla a kina. Kromě MKZ však v MPR působí velký počet subjektů, jež v historicky významných objektech organizují v oblasti kultury řadu akcí, jejichž cílem je kromě jiného i propagace místních tradic. Děje se tak v kontextu s historickým charakterem města. Vyjmenujme nejdůležitější kulturní zařízení:

- **Dům kultury**
- **Divadlo K. H. Máchy**
- **Kino Máj**
- **Hrad Litoměřice**
- **Dílna ručního papíru Litoměřice**
- **Oblastní muzeum v Litoměřicích**
- **Muzeum a galerie litoměřické diecéze**
- **Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích**
- **Galerie Ve dvoře (gotické dvojče v Jezuitské ulici)**
- **Hvězdárna – galerie marionet ve věži, jež je součástí hradebního opevnění**
- **Městská knihovna K. H. Máchy**

Ucelený přehled pořádaných kulturních akcí je k dispozici formou propagačních materiálů v informačním centru provozovaném CCR. V rámci zkvalitnění informovanosti turistů i obyvatel města spustilo v roce 2013 CCR nové, přehledné, uživatelsky přívětivé webové stránky www.litomerice-info.cz, které byly v roce 2014 doplněny množstvím informací a dvěma jazykovými mutacemi. Ke zhlédnutí tu jsou i dvě nová, krátkometrážní videa, propagující památky města, která v roce 2014 přibyla do portfolia CCR. Webové stránky www.litomerice-info.cz jsou propojeny s webem www.kamvltm.cz, na němž zájemci naleznou všechny kulturní i společenské akce pořádané na území Litoměřic. K jeho založení došlo z iniciativy vedení litoměřické radnice, která i touto cestou podporuje neziskové organizace a akce jimi pořádané, jež významně umocňují stupeň společenského života. Zástupci jednotlivých subjektů pořádajících kulturní akce se s vedením města pravidelně scházejí, diskutují a koordinují přípravné práce. V září 2015 přijalo CCR propagační referentku, placenou z dotace úřadu práce, která má za úkol propagaci a koordinaci všech akcí ve městě, což je dobrou službou zejména pro subjekty, které si neumí svou akci propagovat samy (malá občanská sdružení, sportovní spolky a další). Díky této nové pracovní síle může CCR v závěru roku 2015 také převzít do své správy web kamvltm.cz, který obsahuje informace o všech akcích ve městě, o restauračních a ubytovacích zařízeních a o další dostupné občanské vybavenosti.

D.5. Úroveň propagace Programu regenerace MPR nebo MPZ na webových stránkách obce /města/, prezentace MPR nebo MPZ a kulturních památek, nacházejících se v obci /městě/, na webových stránkách obce /města/ - informace pro návštěvníky MPR nebo MPZ; informace občanům obcí a měst s MPR nebo MPZ týkající se státní památkové péče včetně programů na obnovu kulturních památek. Uveďte odkaz na příslušné www stránky.

Propagace Programu regenerace MPR a MPZ včetně dalších dotačních titulů z oblasti památkové péče jsou uveřejněny na webových stránkách Města Litoměřice <https://www.litomerice.cz/>.

E. Společenský život:

E.1. Vyjmenujte místní občanská sdružení, nadace, spolky, umělecké soubory působící v obci či městě podporující regeneraci památek, jejich prezentaci a využití s uvedením jejich konkrétních aktivit v roce 2016.

Společenský život v Litoměřicích je na vysoké úrovni. Je to dáno jednak působením klíčových subjektů, jako jsou Městská kulturní zařízení nebo Centrum cestovního ruchu Litoměřice, které při pořádání stěžejních akcí zvou ke spolupráci a prezentaci dovedností subjekty pohybující se v oblasti neziskového sektoru, jako jsou místní občanská sdružení, nadace, spolky, umělecké soubory apod., které vyvíjejí aktivity v MPR. Mezi nejvýznamnější patří:

- Základní umělecká škola (<http://www.zusltm.cz/>)
- o.s. Klub přátel chlapeckého sboru Páni kluci (<http://www.panikluci.cz/>)
- o.s. Puellae cantantes (<http://www.puellae.cz/>)
- o.s. Dívčí pěvecký sbor Máj (<http://sslitomerice.cz>)

- o.s. Flétnový soubor Oethos
- o.s. divadelní spolek Loudidlo (<http://sslitomerice.cz/joomla/index.php/dramaticky-krouzek-loudidlo>)
- o.s. literárně dramatický soubor Li-Di (<http://www.li-di.cz/>)
- o.s. Hynkovo hravé divadlo (<http://www.hynkovohravedivadlo.cz/>)
- o.s. Klub ochotníků a přátel loutkového divadla Svát'ovo divadlo (<http://www.svatovo-divadlo.cz/>)
- o.s. Bejvávalo (<http://severoceskyfolklor.blogspot.cz/>)
- o.s. Pěvecké sdružení litoměřických učitelů
- o.s. Kinoklub Ostrov (<http://www.kinoostrov.cz/>)
- o.s. Cantica Bohemica (<http://www.canticabohemica.cz/>)
- o.s. OPER (<http://www.zviratkalidem.cz>)
- Nadační fond Kalich (<http://www.alexandrondra.cz/senator/nadacni-fond-kalich>)

Prezentace a konkrétní aktivity jednotlivých subjektů v roce 2016 jsou na jejich výše uvedených webových stránkách a na webových stránkách www.litomerice-info.cz a www.kamvltm.cz.

E.2. Vyjmenujte akce, které se vztahují k akcím obnovy kulturních památek z Programu regenerace MPR a MPZ, nebo využívají a rozvíjejí místní tradice /trhy, soutěže, setkání rodáků, poutě, oslavy místních svátků, atd./.

Akce nejen kulturní a společenské, ale i podporující všestranný rozvoj života ve městě se konají přímo v prostoru historického centra Litoměřic a ve významných objektech, které jsou většinou kulturními památkami. Akce převážně pořádá Město Litoměřice (i v rámci projektů Zdravé a Fairtradové město) a již tradičně také Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích (areál domu č. p. 29/7 v Michalské ulici, jezuitský kostel Zvěstování Panny Marie a komentované prohlídky v celém prostoru jádra města).

- **Vinařské akce:**

Město je hrdé na vinařskou tradici a velké množství kulturních akcí tak přímo souvisí s vínem. Významnou úlohu v propagaci regionálních vín má Hrad Litoměřice, zvaný Svatostánek českého vinařství. Zahrnuje expozici českého vinařství, degustační místnost, archiv vín a kongresové prostory. Budova se nachází na hranici MPR a je provozována CCR. Vždy v březnu zde CCR pořádá „Ples vína“, v červnu pak soutěžní, prezentační a prodejní akci vinařů „Litoměřický hrozen“. Každý měsíc probíhají v degustační místnosti hradu „Povídání o víně“, v jejichž průběhu je vždy představováno jedno vinařství. Tradici má i „Degustace svatomartinských vín“, jimž žehná biskup v přítomnosti zástupců města v čele se starostou. V hradu a zároveň i domě kultury každým rokem probíhá již v dubnu obdobná akce „Vinařské Litoměřice“, organizovaná Ortopedickým centrem v Ústí nad Labem. Zřejmě nejnavštěvovanější akcí v roce však je zářijové „Litoměřické vinobraní“ – každoroční dvoudenní velkolepá zářijová akce pořádaná MKZ, kterou navštěvuje kolem 20 až 30 tisíc lidí.

- **Tradiční akce:**

- Hradní jaroslavení (oslava jara a velikonočních zvyků)
- Adventní jarmark řemesel a dovedností v hradu (vyzdvihující tradici českých Vánoc)

- Pivní slavnosti (v MPR se nachází rozsáhlý, v současné době nevyužívaný objekt bývalého pivovaru a prostřednictvím pivních slavností město upozorňuje na tradici výroby piva, kterou plánuje oživit)
- celorepubliková přehlídka dechových orchestrů a mažoretkových souborů na Mírovém náměstí (město dříve bývalo posádkovým městem s vlastní Posádkovou hudbou, uspořádáním přehlídky dechových orchestrů upozorňuje na svou minulost)
- charitativní koncerty na Dómském náměstí pořádané Nadačním fondem Kalich, jejichž výtěžek je určen hospici sv. Štěpána, který sídlí v MPR na Dómském pahorku
- Litoměřické varhanní léto (v katedrále sv. Štěpána na Dómském náměstí probíhá festival ryze nekomerčního charakteru)
- Svátky hudby (festival vážné hudby probíhá v srpnu v jezuitském kostele)
- Divadelní benefiční představení pořádaná každý rok v září Hynkovým hravým divadlem v Divadle K. H. Máchy ve prospěch pěstounských rodin
- Soutěž mladých pěveckých talentů Little Star pořádaná MKZ v domě kultury (ve městě působí zhruba dvacítka pěveckých hudebních těles, pro něž jsou mladé pěvecké talenty nepostradatelné)
- Fotosoutěž Život a cestovní ruch v Českém středohoří (pořádaná skupinou FotoporoT a CCR s cílem propagovat krásy Českého středohoří, přičemž město Litoměřice představuje pomyslnou vstupní bránu do Českého středohoří)
- Farmářské trhy na Kostelním náměstí (organizované společností Zahrada Čech s cílem podporovat regionální výrobky a tradiční české pěstitele)
- Vánoční trhy na Mírovém náměstí
- Výjimečnou akci, která se konala v srpnu 2014 na litoměřickém náměstí, bylo představení opery Carla Orffa Carmina Burana, které vzešlo ze spolupráce města Litoměřice, Severočeské filharmonie Teplice, litoměřických pěveckých sborů a významných pěveckých sólistů. Záštitu převzalo Ministerstvo kultury ČR.
- Rok 2015 se nesl ve znamení „**Litoměřického kulturního léta**“ – jednalo se o kampaň, propagující společně všechny významné kulturní akce dostupné v letních měsících. Pro tuto kampaň bylo vytvořeno samostatné logo a jednotný grafický vizuál propagačních materiálů. Litoměřické kulturní léto – pracovní název „LiKuL“ přineslo také akce zcela nové, z nichž zřejmě nejvýznamnější byl „**Open Air Galakonzert**“ konaný 8. 8. 2015 na litoměřickém Mírovém náměstí. Návštěvníci slyšeli nejznámější melodie světových oper v podání Severočeské filharmonie, litoměřických pěveckých sborů a předních sólistů – Vratislava Kříže, Aleše Brisceina a Jany Červinkové.

- **Nové zážitkové akce zaměřené na osobnost Karla IV.:**

V souvislosti se zrekonstruovanou budovou Hradu Litoměřice se některé akce zaměřují na osobnost Karla IV., který při návštěvách Litoměřic pobýval na svém hradě a život a obchodní ruch města ve své době významně ovlivnil.

V roce 2014, v rámci litoměřického vinobraní, byl do programu zakomponován příjezd krále s doprovodem na jeho domovský hrad. Významnou adventní akcí roku 2014 pak bylo vystavení repliky Svatováclavské koruny v hradní kapli litoměřického hradu spolu se zádušní mší za panovníka, kterou sloužil pater litoměřického biskupství. Tento společensko kulturní počín přilákal více než 800 návštěvníků.

V roce 2015, v rámci litoměřického vinobraní, byl do programu zakomponován příjezd krále s doprovodem na jeho domovský hrad. Král Karel IV. navštívil hradní sklepení a zkontroloval správný výběr desátku ze zde uskladněného vína. Král poté promluvil na nádvoří hradu s poddanými a pokračoval se svou družinou na Mírové náměstí.

Ve spojitosti s výročním narozením Karla IV. v roce 2016 organizuje CCR další zajímavé kulturní a vzdělávací akce, které každý měsíc v roce vyzdvihnou osobnost tohoto osviceného panovníka.

- 20. 1. 2016 Flos Florum (koncert gotických skladeb)

- 27. 2. 2016 Ples přátel vína (módní přehlídka dobových kostýmů, představení kolekce královských vín českých královských měst ve spolupráci s Cechem českých vinařů, adjustovanou k příležitosti 700. výročí narození Karla IV.)
- 19. 3. 2016 Velikonoční jarmark řemesel a dovedností
- 12. 4. 2016 Beseda s historikem PhDr. Filipem Hrbek - Dějiny litoměřického hradu a návštěvy panovníků
- 2. 5. 2016 Zahájení turistické sezóny (výsadba révy vinné burgundských odrůd na nádvoří hradu, otevření vinařského infocentra a představení knihy Průvodce po vinařství na Litoměřicku)
- 13. 5. 2016 Degustace burgundských vín
- 13. 5. - 15. 5. 2016 Kostýmované prohlídky hradu a města zaměřené na rozvoj za vlády Karla IV.
- 13. 5. - 20. 5. 2016 Kulinářský týden pokrmů Karla IV.
- 18. 5. 2016 Přednáška historika doc. PhDr. Václava Dršky, Ph.D. - Lucemburkové
- 4. 6. 2016 Litoměřický hrozen (představení mapy Pravděpodobné cesty révy vinné z Burgundska do Čech)
- červenec a srpen - kostýmované prohlídky města zaměřené na rozvoj za vlády Karla IV.
- 17. 9. 2016 Vinobraní na Hradě (příjezd krále s družinou na jeho domovský hrad)
- 25. 10. 2016 Beseda s historikem PhDr. Filipem Hrbkem - Cestování ve středověku
- 11. 11. 2016 Žehnání svatomartinským a mladým vínům
- 3. 12. 2016 Adventní jarmark řemesel a dovedností (zádušní mše za Karla IV.)
- 5. - 18. 2016 Výstava 10 inspirací Karla IV. v prostorách hradu

Akce Severočeské galerie výtvarného umění za rok 2016

Muzejní noc (28. 5. 2016)

Den otevřených dveří v rámci Dnů evropského dědictví (10. 9. 2016)

Koncerty: Jazzový koncert AMC Trio (18. 2. 2016)

Setkání fujaristů v rámci akce Alchymistické Litoměřice (14. 5. 2016)

Komorní koncert Czech Ensemble Baroque (11. 6. 2016)

Vánoční koncert vokálního sdružení Appendix (22. 12. 2016)

Přednášky: Nová média a umění (doc. MgA. Pavel Kopřiva, PhD.)

Josef Opitz – průkopník dějin umění severozápadních Čech
(PhDr. Eduard Mikušek)

Umění a neurověda – o evolučním významu umění

(Prof. MuDr. Cyril Höschl, DrSc., FRCPsych.)

Vývoj kompozice fotografického obrazu. Edgar Degas a důkaz bratří Caillebotteů
(MgA. Jan Brodský)

Komentované prohlídky: Jitka Štenclová – Přeměny – komentovaná prohlídka výstavy
(Jitka Štenclová)

Hoffmeisterova ironická kronika doby (Adam Hoffmeister)

Přesahy fotografie (MgA. Jan Brodský)

Výtvarné dílny: Výtvarná dílna k výstavě Jana Koblasy a Sonii Jakuschewy – Skrytá poselství
(Alžběta Kumstátová)

Programy pro školní skupiny: 168 programů pro 3 182 dětí, žáků a studentů z mateřských, základních, a středních škol a pro mentálně handicapované návštěvníky ke stálým expozicím a jednotlivým krátkodobým výstavám

Spolupráce na projektu: Litoměřické svátky hudby – 4. ročník (26. a 27. 8. 2016)

Zdravé a Fairtradové město Litoměřice

Město Litoměřice začalo aktivně spolupracovat s asociací Zdravých města (Národní síť Zdravých měst ČR) již v roce 2000, oficiálním členem této asociace se stalo v roce 2002 podpisem Deklarace projektu Litoměřice – Zdravé město a místní Agenda 21. Tímto nejen

vyjádřilo snahu dělat pro své obyvatele i něco víc, než je běžné v jiných městech, ale zavázalo se také k naplňování řady mezinárodních koncepcí, jako je Agenda 21, Zdraví 21, Národní akční plán zdraví a životního prostředí apod.

Díky svému aktivnímu přístupu, který je dlouhodobě oceňován jak doma, tak v zahraničí, obhájily Litoměřice v roce 2016 již podruhé umístění v kategorii „A“ sady Kritérií místní Agendy 21.

Být Zdravým městem znamená organizovat řadu kampaní, kulatých stolů pro veřejnost, veřejná diskuzní fóra, nejrůznější akce pro všechny generace, ale také zkvalitňovat systém řízení veřejné správy a zavádět různé standardy kvality.

- Jsme městem pro všechny generace.
- Chceme být městem s budoucností, ale nezapomínáme na naši minulost.
- Jednáme lokálně, myslíme globálně, podporujeme místní produkci a spravedlivý obchod.
- Měníme veřejnou správu ve veřejnou službu, aktivně komunikujeme a respektujeme Váš názor.

Akce Zdravého a Fairtradového města Litoměřice konané v MPR za rok 2016:

Jarní škola Národní sítě Zdravých měst 16. – 18. 3. 2016, Hrad Litoměřice

Zhruba 130 zástupců měst a obcí zapojených do Národní sítě Zdravých měst ČR se ve dnech

16. - 18. března účastnilo v Hradu Litoměřice Jarní školy. Mezi témata workshopu patřily finanční zdroje pro města, kvalita úřadů, udržitelný rozvoj a jeho indikátory, spravedlivé rozhodování o stavbách, plánovací akce ve školách apod.

Účastníky uvítali litoměřický starosta Ladislav Chlupáč a zastupitel Petr Hermann, současně i předseda NSZM, který převzal ocenění „Dobrá praxe“ za pořádání školních fór.

Dětský den bez úrazů

20. 4. 2016, Dětské dopravní hřiště v Jiráskových sadech

Preventivně bezpečnostní akce pro žáky 2. tříd základních škol pořádaná na dětském dopravním hřišti v Jiráskových sadech. Akce se konala v rámci kampaně Národní dny bez úrazů.

Solární lavička Park Václava Havla

Město Litoměřice si jako první pořídilo českou chytrou solární lavičku CapaSitty, kterou můžete vidět a využít v litoměřickém Parku Václava Havla. Lavička nabízí bezplatné připojení k internetu a dobíjení mobilních telefonů, tabletů, čteček i fotoaparátů, a to pouze s využitím solární energie. Dále monitoruje výrobu energie, spotřebu při dobíjení a kvalitu ovzduší.

Festival DUN DUN

17. 6. 2016, Park Václava Havla a atrium Kulturního domu

V pátek 17. června se v Parku V. Havla konal africký férový festival. Na programu bylo tancování s Bijou Camara (Guinea), společné bubnování s Petrem Šušorem, čtení africké pohádky nebo také divadlo o cestě Zikmunda a Hanzelky do Afriky.

Byl předán certifikát nové fairtradové prodejny "Zdravíčko".

Pro děti byly připraveny workshopy, soutěže a dílničky. Jeden z workshopů s názvem "Postavme africkou vesnici" byl dobročinný, pomocí něhož se vybralo 2.002,- Kč pro keňskou školu Ndere. Společně s finančním příspěvkem 6.000,- Kč od fairtradové Masarykovy základní školy Litoměřice byl výtěžek odeslán do školy Ndere, kde si za něj pořídili nové dveře.

Dále si návštěvníci mohli užít africké tržiště a občerstvení. Akce byla zakončena promítáním dokumentu "Z popelnice do lednice".

Integrovaný záchranný systém pro MŠ aneb Dávej pozor

25. 5. 2016, Dětské dopravní hřiště v Jiráskových sadech

Preventivně bezpečnostní akce pro mateřské školy se konala ve středu 25. května na dětském dopravním hřišti.

Akce se konala v rámci kampaně Národní dny bez úrazů.

Férová snídaně

14. 5. 2016, Jiráskovy sady

V Jiráskových sadech v Litoměřicích se v sobotu 14. května 2016 konal již šestý ročník happeningu Férová snídaně. Společně jsme posnídali fairtradové a lokální potraviny a oslavili tak Světový den pro fair trade. Stejně jako v předchozích ročnících jsme soutěžili „O nejlepší férovou buchtu“.

Kampaň ENGAGE

Město Litoměřice instalovalo po městě pět citylightů – Mírové náměstí, autobusové nádraží, Pokratice, Městská nemocnice. Aktivně se tak pustilo do propagace oblasti udržitelné energetiky. Připojilo se tak k evropské kampani ENGAGE po boku evropských měst, jakými jsou York, Heidelberg či Rimini.

Prostřednictvím nich se k občanům dostávají srozumitelnou formou informace o možnostech energetických úspor a využití obnovitelných zdrojů.

Jak se jezdí cyklistům po městě

19. 9. 2016, celé město

V pondělí 19. září v 15 hodin se zájemci sešli na Mírovém náměstí v Litoměřicích a společně vyrazili na kole za plného provozu do Pokratic, na Labskou cyklostezku a zpět na náměstí. Akce se konala v rámci kampaně Evropský týden mobility.

Čtení pro děti v knihovně

19. 9. 2016, Knihovna K. H. Máchy

Malí čtenáři z litoměřických mateřských školek si užili legraci v Knihovně K. H. Máchy, kde pro ně byly připraveny písničkové hry a čtení pohádky - Pohádkové kouzlení pro auta opravdu není. Akce se konala v rámci kampaně Evropský týden mobility.

Pěší zóna na Mírovém náměstí

24. – 30. 9. 2016, Mírové náměstí Litoměřice

Od 24. do 30. září si občané mohli vyzkoušet, jaké by to bylo na náměstí BEZ AUT. V jižní části (před radnicí) bylo omezeno parkování a byly zde nainstalovány lavičky, zeleň a mobilní výstava.

Urban training

22. 9. 2016, celé město

Aktivní 120 minutový trénink ve sportovní značce Kari Traa se konal v Litoměřicích ve čtvrtek 22. září. Sportovkyně si zatrénovaly v různých částech města.

Akce se konala v rámci kampaně Evropský týden mobility.

Výstava na stromech

1. – 8. 10. 2016, Jiráskovy sady

Od 1. do 8. října proběhla v Jiráskových sadech u dětského dopravního hřiště Výstava na stromech. Jednalo se o

celorepublikový happening na podporu odpovědné spotřeby, kdy byla plakátová výstava vyvěšena na stromy v 70 oblíbených parcích po celé republice. Výstava byla uspořádána během Týdne důstojné práce. Letos se téma výstavy zaměřilo na podmínky zpracování kůže a výroby obuvi s podtitulem Poznej své boty.

Na 15 plakátech s fotografiemi od mezinárodně oceňovaného bangladéšského fotografa GMB Akashe jste se mohli dozvědět, co vše se skrývá za zpracováním kůže pro náš trh či výrobou bot.

UŽÍT LITOMĚŘICE + MTB TOUR ČESKÉ STŘEDOHOŘÍ 25. 9. 2016, Mírové náměstí Litoměřice

V neděli to v Litoměřicích na Mírovém náměstí žilo.

Probíhal zde cyklomaraton pro širokou veřejnost na trati 8 km, 45 km a 75 km a akce U-ŽÍT Litoměřice na téma zdraví.

Návštěvníci si den užili nejen sportovně, ale i zdravě s Camphilským jarmarkem, tvořivými dílnami, soutěžemi, skákacím hradem, handbike cyklotrenažérem, Středohořem, Svát'ovým divídem, Funky Dangers, Nestel Postel a další zábavou.

Bezplatné měření cholesterolu, tuku a cukru v těle, měření krevního tlaku

6. 10. 2016, Krajská hygienická stanice Litoměřice,
Mírové náměstí č. p. 162 (ÚSKP 15150/5-1771)

Občany oblíbené prověření svého zdravotního stavu. V Krajské hygienické stanici od 8 do 16 hodin si zájemci mohli nechat změřit hladinu cholesterolu, cukru a tuku v těle a změřit si krevní tlak.

Akce se konala v rámci kampaně Dny zdraví.

Tančící park

8. 10. 2016, Jiráskovy sady

V Jiráskových sadech si zájemci mohli užít trochu té latiny a skupinových tanců na čerstvém vzduchu a oživit si některé kroky.

Akce se konala v rámci kampaně Dny zdraví.

Obhajoba kategorie „A“ kritérií místní Agendy 21 24. 10. 2016, Hrad Litoměřice

Vedoucí pracovníci Městského úřadu v Litoměřicích společně s vedením města před představiteli Národní sítě Zdravých měst, zástupci ministerstev a členů hodnotitelských komisí v pondělí 24. 10. v Hradu Litoměřice prokazovali, zda bylo město Litoměřice oprávněně na konci loňského roku zařazeno do nejvyšší kategorie A Místní agendy 21 (MA21), jež je výrazem vysoké kvality veřejné správy. Respektive zda průběžně plní doporučení a podmínky, které mu při zařazení do nejvyšší kategorie kvality byly uděleny.

E.3. Uveďte zájem podnikatelské sféry o záchranu a využití místních významných památkových objektů /zda se podílí na financování jejich obnovy nebo je jen využívají pro své aktivity včetně výše podílu soukromých prostředků na obnově památek v roce 2016 - konkrétní objekty s vyznačením finančních nákladů /.

Podnikatelská sféra se velkou měrou podílí na záchraně (obnovách) kulturních památek v MPR Litoměřice, jejichž jsou vlastníky. Objekty jsou převážně využívány ke komerčním účelům (prodejny, restaurace, kanceláře, služby), tudíž lze hovořit o tom, že jsou nebo budou zpřístupněny občanům.

V roce 2016 se jedná o tyto konkrétní objekty:

- dům č. p. 9 Mírové náměstí – obnova fasády, nátěr oken – 258 298,- Kč
- dům č. p. 232/4 Mostecká ulice – obnova uliční a dvorní fasády - 427 480,- Kč
- dům č. p. 263, Tyršovo náměstí – celková rekonstrukce domu – 2 000 000,-Kč
- dům č. p. 255, Novobranská ul. – obnova fasády – 200 000,-Kč
- dům č. p. 108, Pekařská ul. – obnova fasády – 200 000,-Kč

F. Finanční účast obce, kraje nebo státu na obnově památkových objektů v roce 2016:

F.1. Částka z rozpočtu obce /města/, věnovaná na obnovu památek v roce 2016 a v kolika případech (údaje uveďte zaokrouhleně):

- celkem na území obce /města/:	10 akcí	3 885 tis. Kč
- z toho na území MPR nebo MPZ:	10 akcí	3 885 tis. Kč
- v kolika případech a kolik na památky v jiném než obecním vlastnictví (na území MPR nebo MPZ):	9 akcí	3 900 tis. Kč

Uveďte v % vyjádření kolik částka z rozpočtu obce /města/, věnovaná na obnovu památek v roce 2016 činí z celkového rozpočtu obce: **0,20%**

F.2. Částka z rozpočtu Ministerstva kultury v rámci Programu regenerace MPR a MPZ v roce 2016 s uvedením konkrétní akce (rozepište samostatně), jako přílohu uveďte tabulku rekapitulace akcí obnovy připravovaných v Programu regenerace MPR a MPZ na rok 2016, která byla přílohou Anketního dotazníku na rok 2016.

- **242 tis. Kč na akci: Mírové náměstí dům č. p. 9 – obnova uliční fasády, oprava soklu, nátěr oken a další související práce**
- **172 tis. Kč na akci: kapitulní dům č. p. 5 – obnova krovu a střechy a další související práce**
- **286 tis. Kč na akci: kapitulní dům č. p. 6 – obnova krovu a střechy a další související práce**
- **144 tis. Kč na akci: kapitulní dům č. p. 7 – obnova krovu a střechy a další související práce**
- **285 tis. Kč na akci: kapitulní dům č. p. 3 – obnova uliční a štítové fasády a další související práce**
- **452 tis. Kč na akci: dům č. p. 232, Mostecká ulice – obnova uliční a dvorních fasád a další související práce**
- **217 tis. Kč na akci: dům č. p. 15/7, Mírové náměstí – obnova čelní fasády, restaurování kamenných prvků, oprava oken, klempířské konstrukce a další související práce**
- **254 tis. Kč na akci: dům č. p. 4 (241), gotické dvojče – obnova krovu a střechy a další související práce**
- **198 tis. Kč na akci: dům č. p. 4 (241), gotické dvojče – obnova fasád, nátěr truhlářských konstrukcí a další související práce**
- **95 tis. Kč na akci: dům č. p. 15/7, Mírové náměstí – repase oken, vchodových vrat a další související práce**

F.3. Částka z jiných zdrojů /kraj, stát, EU/ - uveďte zda bylo požádáno na rok 2016 o finanční prostředky z jiných zdrojů a zda-li byly finanční prostředky získány a využity.

Město Litoměřice nežádalo na obnovu kulturních památek o finanční prostředky z jiných zdrojů.

G. Koncepční příprava regenerace:

- G.1. Územní plán /stav rozpracovanosti, datum schválení/: **22. 10. 2009.**
- G.2. Regulační plán MPR nebo MPZ anebo územní studie MPR nebo MPZ /stav rozpracovanosti, datum schválení zastupitelstvem/: **22. 10. 2009.**
- G.3. Program regenerace /aktuálnost, kvalita, datum schválení zastupitelstvem a datum jeho poslední aktualizace/: **6. 4. 1995, aktualizace schválena ZM dne 16. 9. 2014.**
- G.4. Program rozvoje obce, včetně začlenění regenerace území MPR nebo MPZ /stav rozpracovanosti, datum schválení/. **Není.**
- G.5. Vyjmenujte další dokumenty, využívané při realizaci regenerace MPR nebo MPZ /např. plán památkové ochrany, program obnovy vesnice, strategický plán Leader, integrovaný plán rozvoje města apod./.

**Výnos MK ČSR č.j. 22 260/78 ze dne 27. října 1978 o prohlášení historického jádra města Litoměřice za městskou památkovou rezervaci.
Strategický plán rozvoje města Litoměřice – veřejně projednaný dne 12. 9. 2012.**

H. Závěrečný komentář:

Městská památková rezervace Litoměřice byla prohlášena v roce 1978. Většina objektů zde prošla v poslední třetině 20. století (zvláště pak v 90. letech) velkými, náročnými a někdy i z dnešního pohledu památkářsky problematickými rekonstrukcemi spojenými především s požadavky na půdní vestavby, které měly dopad především na změnu střešní krajiny v rezervaci (vestavby velkorozměrných vikýřů, střešní okna), použití plastových oken, betonových střešních krytin apod.

Na památkovém fondu v současnosti resp. v posledních deseti letech jsou prováděny spíše udržovací práce týkající se prací na obnově fasád, výměny střešní krytiny a oken. Celkové i dílčí opravy jsou prováděny s větším důrazem na zachování a obnovu autenticity stavby a minimalizaci destruktivních zásahů do objektů v MPR. V případě obnovy fasád se daří realizovat autentické technologie – vápenné omítky a nátěry, přičemž barevnosti fasád nejsou smyšlené (v 80. letech minulého století byla SÚRP MO vytvořena jakási kulisa – zakreslena byla jednotlivá průčelí domů s návrhem různých barevností, které neodrážely skutečný stav, ani nevycházely z restaurátorských či jiných průzkumů barevnosti), ale při jejich stanovení se v současné době vychází z restaurátorských průzkumů a průzkumů nátěrových vrstev tzn., že fasádám je navracena jejich autenticita (historická věrohodnost). S tím souvisí i náprava v případě provedených architektonických a kamenných prvků fasád a provedení oken. V případě střešních krytin dochází k postupnému nahrazování novodobých betonových střešních tašek za tradiční tašky pálené, obnovovány jsou historické vikýře ve tvaru volského oka.

Půdní vestavby jsou konkrétně a jednotlivě posuzovány a to jak z hlediska možných zásahů do historických konstrukcí střechy a půdy, tak z hlediska možného provedení prosvětlení těchto prostorů. Z pohledu památkové péče jsou problematické v dnešní době nároky na energetické úspory budov, které jsou spojeny s požadavky na zateplení objektů, výměně historických výplní za plastové, v lepším případě dřevěné vždy však s použitím izolačního skla, a to i objektů, které jsou kulturními památkami. V současné době se v této problematice daří dosahovat určitého přístupu s převahou hlediska zájmu památkové péče.

Kladně lze hodnotit nejen péči o samotné kulturní památky, ale i celkového prostředí MPR Litoměřice z hlediska provedených prací na kultivaci ucelených místních částí – vybudování veřejného parkoviště „U Hvězdárny“ v roce 2006 a obnova samotné Hvězdárny v roce 2007, vybudování parku Václava Havla v roce 2008, rekonstrukce gotického hradu s veřejným prostorem v roce 2010, výstavba areálu domova důchodců v západní části Dómského pahorku v roce 2010 a obnova Kapucínského náměstí v roce 2011. V roce 2014 byla provedena rekonstrukce parkoviště v ulici Na Valech v prostoru před hradbami, kde byl prostor kultivován za použití kamenné dlažby, výsadbou vhodné zeleně a umístěním již v MPR osvědčeného typu městského mobiliáře (veřejné osvětlení apod.). V prostoru před bývalým nádražím v Jarošově ulici byla vlastníkem objektu a pozemku v roce 2014 vybudována pro veřejnost odpočinková zóna s historickým podtextem bývalé železniční tratě s nádražím. V roce 2015 se uskutečnila rekonstrukce NTL plynovodu a vodovodu včetně přípojek na celé jižní a východní straně Mírového náměstí. Po provedených výkopových pracích byl kladen důraz na znovu položení kamenné dlažby tak, aby byl zachován způsob její pokládky a výškové úrovně jednotlivých úseků v terénu. V letošním roce (2015) byla provedena rekonstrukce autobusového nádraží s parkovištěm. I když se tento prostor nenachází v MPR, ale těsně za její hranicí, stal se důležitým místem „podnoží“ historického jádra města. Současné provedení - použitá kamenná dlažba, nové ozelenění i samotné stavby nádraží vhodným způsobem navazuje na historické jádro města (MPR).

Prostředí MPR Litoměřice je v současné době z pohledu obyvatel města a především návštěvníků města hodnoceno velmi kladně. Výše v přihlášce uvedené kulturní, společenské a rozvojové akce se v převážné většině konají přímo v centru města, tedy v městské památkové rezervaci. Je pro ně využíván především prostor Mírového náměstí a to včetně ploch pro parkování a často i komunikací. Tyto akce jsou vždy upřednostňovány před parkováním a často je omezen i průjezd náměstím.

Reklamy na území MPR je potřeba rozdělit do dvou skupin a to na reklamy prováděné přímo na fasády domů a reklamy mobilní (především se jedná o reklamy typu „A“, dále pak různé cedule připevňované na městský mobiliář). V případě reklam a firemních označení na fasády domů je jejich přípustnost posuzována podle ustanovení zákona č. 20/87 Sb. o státní památkové péči a podmínek ochrany stanovených ve Výnosu MK ČSR č. j. 22 260/78 ze dne 27. října 1978 o prohlášení MPR Litoměřice. Reklamy na fasádách domů se daří regulovat a jejich vzhled přizpůsobovat tradičnímu provedení. Jedná se tedy o nápisy přímo na fasády, provedení plastických jednotlivých písmen, vývěsní štíty v nekomerčním provedení. Druhou skupinou jsou mobilní reklamy typu „A“ nebo jinak provedených reklamních stojanů a praporů, které se umísťují do uličního interiéru rezervace v době otevírací doby provozoven a to ve velkém počtu a tvoří tak „mobiliář“ městské památkové rezervace.

Zdroje finančních prostředků získaných na obnovu kulturních památek v MPR Litoměřice prostřednictvím veřejných sbírek, neziskových organizací, sponzorských darů apod., ani vlastní fond na obnovu kulturních památek a opravu nepamátkových

objektů v MPR Město Litoměřice nemá. Na obnovu kulturních památek jsou každoročně vyčleněny finanční prostředky v celkovém rozpočtu města v samostatné kapitole.

V roce 2016 město Litoměřice zvítězilo v krajském kole soutěže o titul Historické město roku 2015 a bylo nominováno na vítěze titulu Historické město roku 2015.

V průběhu roku 2016 byl v MPR realizován velký počet oprav fasád a střech, jak v rámci programu regenerace, tak z vlastních zdrojů vlastníků. Byla zahájena rekonstrukce rozsáhlého areálu bývalého pivovaru, opravou střechy jedné z budov, jenž Město Litoměřice financovalo v plné výši ze svých zdrojů.

